

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEC K 1.25. ZA TROMJESEC K 3.75 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA. — PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIŠTVO I UPRAVA „HRVATSKE RIEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARI“ (Dr. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISI NE VRAĆAJU SE. — NEFRANKIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Naši umjetnici.

Ne mislimo ovim na Meštovića ili Rendića, Vidovića, Bukovca, Medovića, niti na ijednog od one dične kite umjetnika iz Dalmacije, Svi ti Meštovići i Rendići tek sićušne su oline, koje izježavaju pred čarobnjacima što no savije gledalo na zidinama zadarskim.

Ovo dana bijaše ovdje na prolazku za Zadar deputacija iz Imotskog. Polazila je upravitelju dalmatinskog namjешtništva grofu Attems-u, u vrlo originalnome poslu. Pošla je naime da moli višu oblast, neka pazi, da se ne bi ponovno umjetno i naučnice stvorili uzroci uništenju ponovnih obćinskih izbora u Imotskom.

Ovo je jedna nova umjetnost. Znali smo za klanje na biralištu, za odbijanja glasova, za zanjanje oca po vlastitomu sinu, za krivotvorene punoćice, za kupovanje birača itd., ali nismo do nedavno znali, da se u Dalmaciji mogu voditi izbori u najvećem redu, da jedna stranka može iznietati na biralištu desetina predanih glasova, a da ipak onaj narod bude izložen novim izkušnjačima, novim borbama, novim izborima, tim da unapried ili naknadno budu naučnice i umjetno stvoreni uzroci uništenju dotičnih izbora. Ovo se dogodilo u Imotskom, gdje je ono šarenjačko obćinsko upraviteljstvo, pošto je u izborima ostala pobjednicom čisto pravaška lista, prikazalo vlasti kao da je počinjena jedna formalna zakonska pogriješka. Slično u Opuzenu od strane nekih utvoro-demokratskih glavaru, pa na Rabu, gdje je pravaška lista pobiedila ogromnom većinom listinu obćinsko-utvoro-demokratsko-talijansku.

Mi smo u broju od 8. ov. mj. donieli jedno pismo, što ga je tajnik obćine rabske pisao umirovljenom namjешtničevnom podpredsjedniku Tončiću. Iz tog pisma proizlazi, da su uzroci uništenju obćinskih izbora u Rabu naučnice i umjetno bili stvoreni; da su nadalje ove prevare počinjene u dogovoru s jednim članom mješovitog povjerenstva drom Macchiedom; da je tim izbornim prevarama kumovao sam bivši namjешtničevni podpredsjednik Tončić; napokon, da su utvoro-demokratski pripravnici ponovno umjetno stvorili uzroke uništenju izbora.

— Hvala, oče, na pošti i na dobroću sru, ali se ni jednoga ni drugoga ne mogu okusiti — i starica izdiže desnu ruku, da svaku odbije, a ispod kabanice se pomoli modar sadak starinskoga kroja, narodnim vezom provezen, na mjestima čohom obšiven i gajtanom na rese obrubljen, baš u svakoj i naočan i priličan.

— Nije to, ni jedno ni drugo, za me. Nije kava za težaka, vanda u bolest i za ložna u postelji ležaja i to sa „spicjalijom“. A raki je — što pomaže aš i šaš — jesam, oče; za mladosti joj se niesam uginjala, niti sam se kad na nju okašala i na njezinu se zaparu mrzerala, a sad je ne bi, niti me za njom un nosi, ko ni svoje krvi.

— Uzmi, žalokna ne bila; da kako ćeš suhotna, a pogotovu slabuša i od teška puta satrvana — kući doprljati? — pri-nuka moja domaća.

— Samota je, moja Pere, reći neću; još iz takih ruku, a najskoli kad je pred tobom. Već ta je, da ne mogu.

— A bi li, da je štogod, prizaloga-ja? — iznova je zapopala moja Kaćuna. — Bi li nokić sira; i onako sladne ko med i u ustima se rastapa, i mrvu krahva?

— Danas je utarak, a ja zavjetna poslim na čast Svetom Antfu od Padue. Već kad hoćete, da mi se smilujete, nu mi o-

Ono pismo Galzigne Tončiću izazvalo je čitavu senzaciju u pokrajini, kojoj je onim pismom pružen rukopisateljni dokaz, kakvim se sve odvratnim mjerama služi utvoroško-demokratska banda da sprječii svoj bankrot. A imajuć svijet onaj dokaz u ruci, potpunim pravom pitao se, kakva sve bezakonja nije ta ista utvoroško-demokratska banda morala počinjati, a koja nisu probila na javu?

„Narodni List“ hoće da iz ciele ove afere napravi samo jedan vic, jednu šalu, prikazujući ciele aferu kao jednu nevnu stvar, jer da ono pismo nije došlo u ruke Tončiću, nego ga je sam Galzigna bacio u koš opaziv „da se je slabo izrazio, da mu je to jest odmaklo nešto što ne odgovara istini i za to pismo nije poslao nego ga je bacio u koš“.

I kad bi bilo, kako „Narodni List“ predstavlja, iz onog pisma još uvijek proizlazi bi, da su uzroci uništenju obćinskih izbora u Rabu stvoreni naučnice, umjetno, u dogovoru sa članom mješovitog povjerenstva D.rom Macchiedom i da je Galzigna-Tudorin-Tončić-Macchiedova banda pripravna izvesti istu prevaru i za ponovne izbore.

Težina ciele afere leži u tome, da je u ove afere upleten i jedan član mješovitog povjerenstva, prisjednik Zemaljskog Odbora Dr. Macchiedo. „Narodni List“ htio bi zabašuriti krivnju Macchiedovu i sakriti ga za jednj članova vlade koji u onom povjerenstvu imaju većinu. Ali ona većina povjerenstva stajala je pred jednom formalnom manjkavošću, primorana da udovolji propisima zakona nezajući da je ta formalnost namještena dogovorno s jednim članom povjerenstva. Jer da je znala, uvjereni smo, da bi radi svoje osobne reputacije bila izjavila, da joj je izpod časti biti u društvu s takovim čovjekom, i prekinula bi s njim svaki saobraćaj.

Razkrinkani, ti čarobnjaci na zadarskim zidinama ipak ne uzmiču. Bezsidnošću izazovnom idu dalje, gazući zakon i bataleći svaku pristojnu formu.

Saznajemo naime, da Zemaljski Odbor hoće da izgra obćinski zakon te odgod izbor rabske iz nove godine. Ze-

maljski Odbor, koji bi imao brižno čuvati obćinsku autonomiju i paziti da se zakon točno vrši, pozvan od namjешtništva, da predloži dane izbora, jednostavno šuti.

Znamo, da gospoda na Zemaljskome Odboru imaju čudne pojmove o zakonu i pristojnosti. Znamo, da je tamo gospode koji imaju jako debelu kožu; te izkuškana i difamirana drzovito još izazivlju pristojni svijet. Ali mi s takovim olinama nećemo imati posla, nego ćemo za sve ove sramotne prevare, što se na štetu naše stranke zbivaju, pograbiti i pozvati na odgovornost one koji primaju na dušu ova sramotna djela, i obračunati s njima jednom za svagda.

Konferencija zastupnika trojnog sporazuma u Parizu.

Dne 8. ov. mj. obdržavana je u Parizu konferencija, kojoj prisustvovalu ruski ministar vanjskih poslova Sasonov, francuzki ministar predsjednik Caillaux, francuzki ministar vanjske poslove De Selves, ruski poslanik u Parizu Izvolski i englezki poslanik u Parizu Sir Bertie. Razpravljalo se o najvažnijim pitanjima vanjske politike i baš:

1. Što namjerava Rusija svojom novom ekspedicijom u Perziji?
2. Što drže entente velevlasti, Englezka i Francuzka, obzirom na želju Rusije, da ruskim ratnim brodovima bude slobodan prolaz kroz Dardanele?
3. Kakovo stanovište zauzimlju entente velevlasti prema revoluciji u Kini?
4. Kakovo stanovište zauzimlju u balkanskom pitanju?

O konferenciji čuva se najveća tajna, ali nije teško nagađati, u kojem pravcu kretala se razprava. Rusija, kako Francuzka nad Marokom, traži protektorat nad sjevernom Perzijom. U ovom pitanju kao i u pitanju Dardanela Rusija mora se u prvom redu sporazumiti s Englezkom, koja ima u južnoj Perziji velikih interesa koji se križaju s interesima ruskim. U pitanju Dardanela dosad je Englezka stajala na stanovitu, da ruske ratne ladje bez dozvole Turške i berlinskih signatarnih vlasti ne smiju iz Crnoga mora u Sredozemno more, da tako bude što slobodnijii put Englezkoj za Indiju. Za Francuzku je si-

gurno, da u pitanju Dardanela stoji na strani Rusije.

Ali ako se Dardaneli otvore Rusiji, dolazi i u odnošajima na Balkanu do velikih promjena. Carigrad naime onda bi bio uvijek u pogibelji, da se ne pojavi pred njim rusko brodovije, što bi također silno uplivalo i na aspiracije balkanskih naroda.

Nema sumnje, da su velevlasti trojnog sporazuma interesirane i u dogodjačima u Kini. Radi se o tome, da li bi se imalo pomoći mandžuskoj dinastiji ili da se ustašama dadu slobodne ruke. Evropske su velevlasti i za tajpinski revolucije bile priskoćile u pomoć dinastiji i dobile od nje razne teritorijalne i trgovačke koncesije.

Parizka konferencija dokazuje, da je sporazum između Englezke, Francuzke i Rusije čvrst.

Naši kotarski poglavari.

Primamo iz pokrajine 10 prosinca: U zadnjem broju „Slobode“ čitali smo uvodni članak, napisan velikom srdžbom proti splitskom g. poglavaru radi njegova uplitanja u izborne stvari Muća.

Nastojali smo naći razloge tolikom zgražanju, ali ih nismo našli, pa neznamo kako je mogla ta čedna djevica pozvati i omražene pravaše, da osude na lomaču čovjeka, koji je sudeći po istoj „Slobodi“ najviše kriv u tome, što je nastojao, da se sporazumom među strankama onamo izbjegne svaka borba, nastojeći istodobno zamjeniti stranačko i pristrano dosadašnje izbornu povjerenstvo sa odgovornim vladinim organom, čije djelovanje obzljilni ljudi nemogu osuditi još prije nego li je nastalo.

Pravaši naprotiv u postupanju g. splitskog poglavara vide jednu iznimku u dobru, jer da je i kod drugih poglavara bilo toliko zauzetosti u smislu pravice i strogog obsluženja zakonskih propisa, mnoge bi se borbe u našoj pokrajini bile izbjegle i mnoge opet utaziše, za čim je pravaška stranka uobće svugdje iskreno težiša.

Kad bi „Sloboda“ bila u našem položaju i da su njezini ljudi iskusili ona progovna i ona bezakonja, kao što su posvuda izkusili naši istomišljenici, drugačije

bi ona izkakala iz kože, da bi joj se vika čula na daleko.

Neka nam ona stalnim prstom upre u kojemuđrago bezakonje, učinjeno u priglog naše stranke, mi ćemo joj bez stranačarskog sustezanja priznati pravедnost prigovora i zajedno s njome žigosat ćemo svaku nepravdu.

Stojeći na zakonu i pravici nemože stranka prava, i morala, begenjat nepravid i nasilju, jer bi time zaniekala kardinalne ustanove svoga programa, koji se osniva na poštenju i pravu, a što je nasilno i nezakonito, nije ni pošteno ni pravo.

Mi ćemo sa svoje strane upitati „Slobodu“ da nam rekne, kako bi ona nazvala drugog sustezanja koji nije htjeo providiti, da pravaškoj opoziciji zajamči i samo pregledanje izbornih listina, koje su za vrijeme svih triju izloženja bile zapremjene izključivo po ljudima pismenim i nepismenim i vladajuće stranke u dotičnoj obćini?

Što bi ona kazala, da je n. pr. šibenska pravaška obćina za vrijeme izloženja izbornih listina sužila svoj uređovni dobnik u rabotne dane na 4 sata a u nedjelje i svetečane dane na samu jednu uru uređovanja, očitom namjerom, da opoziciji prikrati vrijeme pregledanja, a da poglavar, na to upozoren, nije ništa providio?

Što li bi rekla, da na opetovane tužbe opozicije ođadiše svoj čovjeka e da pregleda izborne listine, pa da ovaj, mjeste uklanja zlorabre, uvrštava i ona bezakonja, koja nije ni sama obćina usudjivala se uvrstiti?

Što bi napokon rekla ta zlatna „Sloboda“, da organ političke vlasti, zapitan za mienjenje, piše sudbenoj vlasti, da k o n s t a t o v a n a izkrivljenja u izbornim listinama nisu zločinacka već pisarnička posamjanja, dok je to faktično zlorabljenje uređovne vlasti izvjestilo pobjedu onima, koji su ga počinili?

Kako bi ona okrstila postupak poglavara, koji bi se klonuo primat na saslušaj vodje jedne stranke, da mu se prituže na grđni postupak obćine, koja u izbornim stvarima spada pod nadzor državne vlasti? I ovako dalje mogli bismo još napisati tolika i tolika pitanja, koja bi gospodju „Slobodu“ zavedetila, jer bi napokon i ona morala uviditi, da gnjleža ima ipak najviše ondje, gdje joj stranka u konubiju crpi snage i podjore.

A. J.

Ne beru se duše za gloga.

Napisao don Marko Vežić.

II.

— Hvala, oče, na pošti i na dobroću sru, ali se ni jednoga ni drugoga ne mogu okusiti — i starica izdiže desnu ruku, da svaku odbije, a ispod kabanice se pomoli modar sadak starinskoga kroja, narodnim vezom provezen, na mjestima čohom obšiven i gajtanom na rese obrubljen, baš u svakoj i naočan i priličan.

— Nije to, ni jedno ni drugo, za me. Nije kava za težaka, vanda u bolest i za ložna u postelji ležaja i to sa „spicjalijom“. A raki je — što pomaže aš i šaš — jesam, oče; za mladosti joj se niesam uginjala, niti sam se kad na nju okašala i na njezinu se zaparu mrzerala, a sad je ne bi, niti me za njom un nosi, ko ni svoje krvi.

— Uzmi, žalokna ne bila; da kako ćeš suhotna, a pogotovu slabuša i od teška puta satrvana — kući doprljati? — pri-nuka moja domaća.

— Samota je, moja Pere, reći neću; još iz takih ruku, a najskoli kad je pred tobom. Već ta je, da ne mogu.

— A bi li, da je štogod, prizaloga-ja? — iznova je zapopala moja Kaćuna. — Bi li nokić sira; i onako sladne ko med i u ustima se rastapa, i mrvu krahva?

— Danas je utarak, a ja zavjetna poslim na čast Svetom Antfu od Padue. Već kad hoćete, da mi se smilujete, nu mi o-

ne bilo prigovora — drugačiji bi nam mrs o čavlu viso!

— Već da vam se nastavim moj oče, svaku kazivati, mahova bi, strah me, rgja i po mojim obrazima polizla, a u neke bih zar morala potresti upokojene kosti svoga pokojnoga rajnika tamo, na ukopištu Svetog Jurja. A pa opet, kad smo se evo u razgovoru priljubili ko nokat i meso, a znam gdje i pred kim govorim, da ovuđa ne svij svaki vjetar i ne pronaša svijetom lepušinu, ispriповjedit ću ti, oče, koliko nije iskapalo kroz rasišne duge bišave ove tikvetine i što znam. Slušaj i ti, se.

— Davno je to bilo — što se ja jedna moglo spominjati? — ni mi jmi se jedinak Joku još ne bio na svijet do, kad me jedan pokojni Ante prvih puta, mlaglanu neku, poveo o Svetome Jakovu u Rakiše, peto selo do mora iz našega, rodu u pohode, da svoje upoznani i neću li se ludo i, prošii Bože, divlje, kad zapanem u svijet i po njemu se ogledam, da bi s koga kraja pripitomiti, da ne utičem, netom ugledam srejenjete čeljade, s kraljeva puta u goru i u ljuti, gavranu i njegovim golušavcima na pouzdanje.

— A pa što i zna nesretno naše težačko, a žensko i pogotovije, već, otkada na oči pregledalo, došli mu ih mrtvački pripjela krov ne zakrije — teški trud još težim i mučnijim u izmjenu uzimati, poput blaška za blagom grampa, a osim krsta, prigleda je, da ga ne možeš ni raspoznati od njega! U nesvijesti se rodilo, u prostoti i na bup-

cima pogrdnih ispraznosti, govora i teških šačetina izgijalo do neprava čeljadeta; u gnjihoć trkne, dok i ne istrune i bez soka i bez smoka, svegjer na izboćini straha i srednje čučed, da ne probijesh ti ti njega bovanicom, on će usigurno tebi prosviriti sa kuka škriplom glavu.

— Kad se ja ogledala na onu pitominu čeljadi, to jednako, a muško a žensko, pa te onako milokrvno pričika, grli i u divvanu iz tiha i razložita svakoj svojoj nalazi mjesta; na onu njihovu čistoću i red u kući i o kipu, da nećeš naći, što je ova slamka, da s koje kriva, već im se prteno bjelasa ko prebjelo runo na ovi bjelici; gornje ruho vješt se vlati glatko priljubila, da to sve sjaje i lašti se; kuća i što je oko nje, pjeva to, bi reći: nā ti — nudi te, da se s tobom porazgovori — pa u drugu o-mjerim sebe i niza se okom zasegnem, mi mi onoga trenu milo moga Ante, što se dobroćudan smeo i umeo, kad u me upiljio.

— A da što! Onako skoćno i smočno momče, pune ga oči i srce, a na vojsci svijetla obašao, pa se objesiti i uza me svezati, a do juće me bura po gori zavajivala li, ne zamjerite, on sa mene brabonjke otkidao i balegu gulo! Niti mu u kuću sanijela krušna ni rušna, niti mi je šio na punu skrinnu mlade „dotarice“, već šio na meni nazrio zalizanu kosu, a u ostalome, osim krca i duše, joguna i neupitmljena jarca, kozaru se malopri s uzice spuzla i otrgla.

— Tu se i toga trenu dosjetih, što je

moj plemić Ante, i da sam ga mogla zatusnuti u svoja njedra i na svome ga sru, ko rumenu jabuku nositi, da je uvijek na njemu rosna — eto, to sam bila poželjela. Na prigodi se tu nagjoh, da očutim na svojoj duši, da mi je u napredak reda, do dosadašnje ljubavi, posadi u svoje srce zdravo busenje smilja i kovilja čiste harnosti i zavjivosti, jer me on otrcano najmenše sa puta digao; prosvijetlio, da mogu reći: pomozii, Bože!

— A nu li vidi, oče moj! Pravo reku: „starost rešetlo“. Otkuda pa na što; od raki je na svoju pirnu mladost i junakovanje sa svojim Antom! A pa nije, reći će tkogod, da staro čeljade na prigode ne zna, što zobura!

— Toga mi dana ostali u rodu i noćili, pa ćemo ujutro podraniti na polazak; a čut ćeš ti, što će se i koja prigoditi.

— Kad se mi opremili, da ćemo ča i uza stranu, baš nekuda, ko vi jutros preda me, iznjeli oni, da će nas poćastiti. Tu nude i „turtom“ i kavom, smokvom i raki-jom i svakom pištom i gjakonjom, što ti može srce poželjeti. Tu se u rodu, među prijateljima, prigodii i Toma Gure, a famočno ga svi prozivali Vergesenom; uze on bocu raki je i redom lijeva, a kako toči, tako i nuzja.

— Veselo je moj Ante ko veselo dan, pa od novoga znanca veselo prima i ispi čašicu. Ali u zo čas je gurno i po me i po se! Ko da si ga zamlatilo biljom po vratnim žilama, što ispi, mrtav ecnuu i poljubi zec

Iz hrvatskih zemalja.

Pred izbore u Banovini.

Još nas samo dva dana diele od izbornog kresava u Banovini. U petak 15. ov. mj. bit će za bana Tomasića najodlučnija bitka. Tog naime dana bira 60 kotara, među njima i skoro svi slavonski, u koje Tomasić polaže velike nade. Ne odavole li se Tomasiću Slavonija, gdje su, radi mješavine življa, vladajući uvijek pobirali neke uspjehe, onda je sadašnji režim već prvog dana izgubio bitku, budući i onako kotari što biraju drugog i trećeg dana skvoro svi su pravaški.

Prima današnjem položaju, u izbornim bitkama imalo bi se ogledati preko 250 kandidata u 88 kotara. Više je nego sigurno da će se od samih izbora broj kandidata znatno suziti, a na sam dan izbora da ih neće biti više nego poprično dva kandidata na svaki kotar. Tako su već koalicionaši povukli svoju kandidaturu u loku obvezavši se za kandidata/srpskih radikala dra. Novaka, a radikali su opet povukli svoje kandidature u Dalju, Vukovar i Nuštru, gdje će glasovati za koalicionaške kandidate.

Stranka prava postavila je nadalje svog kandidata u Selcima, odakle je preko 150 izbornika ponudilo kandidaturu predsjedniku stranke dr. Milu Starčeviću, koji ju je i prihvatio. U gospićkom kotaru protiv koalicionašu F. S. Križu kandidiraju pravaši umirovljenog učitelja A. Delaka. U križkom kotaru mjesto dr. Josipa Franka kandidira sin mu dr. Ivica Frank.

Nasilja vlade protiv pravaških izbornika i pravaških kandidata traju dalje. Tako je pravaški kandidat u Draganici sveučilišni profesor dr. Josip Pazman otkriven silom po oružnicima iz svog kotara. Koalicionaši i Tomasić idu protiv pravaša silom. Pravaši ipak ne uzvraćaju milo za drago, nego glavno glasilo stranke naviešta svim onim pravašima, koji bi ili glasovali ili bilo kako radili za Tomasićevog kandidata, da će iz stranke biti izbačeni.

Pitanje talijanskog pravnog fakulteta.

Ovo pitanje nikada ne svršava kraju. Kad se je, mislilo, da je najbliže svom rješenju, došlo bi nešto da ga baci tamo gdje je bilo u svom početku. Toliko je puta bilo pretravano u proračunskom odboru, pa i u samom plenumu zastupničke kuće, da se opet vrati u proračunski odbor, gdje je i sada. Slovenci i Hrvati (izuzev naravski ljevičevce, „Dalmatince“) protiv mu se, a i kod Niemaca nailazi na veliki otpor. Južni Slavenci zaprijetše se obstrukcijom, pa i pangermani mogli bi obstruirati, ako se svom silom bude htjelo popustiti Talijanima, dočim Talijani priete, da će obstruirati u samom plenumu protiv proračunskog provizoriju, ako se ne udovolji njihovom zahtjevu. Predsjednik proračunskog odbora Kortyovski htio bi, da se stvar preda jednom pododboru, e da se proračunski odbor zagne baviti drugim pitanjima, kao pitanjem ure-

miju moj Ante, kolik je dug i širok kraj mene se na tratinu povajala, a iz ruke mu ispade čaša i vrci ko u zid. Zube je stisko, već da bi mu vilice razvalio, ne da ih otvoriti; od muke ga popala škripa zubi, a očima izbjeljelo, da je strahotno i ogledati u nj, dok na usta probila pjena i modri se ko ovo koje sadaćine.

— Skožio red i svi se oko njega sletali, a u hukom i ajmeknem, tugo moja, na težkoj tuži svojoj, što mi se dogodi, na što li mi nagazi moja dika i poštenje. Jedvo me otgröse od njega. Kukam ja, kako ne bi kukavica u samoočjoj gori, što li ću, kako li ću, pa u tugjem svijetu, bez ikoga svoga.

— Unesoše ga mrtva, ne daj, Bože — u kuću. Brže bolje raspave postelju i na nju ga polože; raspašu ga, poodapnu, gdje je koja sponja i kukac, da lakše o dahne. Svotom ga vodicom poškrope, Isusovo ime svi uzajedno zavapimo i ledenom ga vodom sa čitraje poprskaju, ne će li se u kojoj razabrali. I kad htio Bog i meo milosrgje njegovo, moj Ante, ko iz sna, sprednu, probudi se i prva, što bi, ogleda se na me, a mene, očje moj, raju, sirotnu obradova, ko da me je devetero smice iza trinaest tvrdih kora crne pomrke obasjalo.

(Nastavit će se).

djenja Dunava, ali Talijani i tome se uzprotivše s razloga što bi, prelevit pitanje na pododbor, značilo odgoditi rješenje do neizvjesnosti, dotično zakopat ga.

Za jučer sazvana je sjednica proračunskog odbora, koja je imala unieti malo svjetla u ovu nejasnu situaciju. Vlada svakako stoji između Scyile i Karibde, između obstrukcije južnih Slavena i pangermane i obstrukcije Talijana.

Osiguravajući zavod za družbu „sv. Ćirila i Metoda za Istru“.

„Prvo Česko obće dioničko družto za osiguranje života“ u Pragu sklopilo je s nama putem svojeg generalnog zastupstva za jugoslavenske zemlje u Trstu u govor, kojim se obvezalo biljevati na svoj trošak sve hrvatske ili srbske police sa osobitim narodnim biljevom i primati u korist naše družbe životna osiguranja. Evo najeklatantnijeg primjera narodnog žrtvovanja sa strane narodnog česko zaveda! Prvi i jedini je taj zavod, koji se sjetio naše družbe, prvi koji osjeća, kao narodnu dužnost podupirati našu najvažniju instituciju, našu milu družbu „Sv. Ćirila i Metoda za Istru“, kad već želi raditi i sam zaslužiti među našim narodom! Osobito nam se sviđa od „Prvog Česko“ to, što je ono samo došlo k nama i sama od sebe stavilo nam na raspolaganje svoju pomoć. Čast mu!

Svojom dužnošću osjećamo, da najtoplije preporučimo našim ljudima imenovani zavod; kani li se tko osigurati na život, neka se obrati na „Prvo Česko“ da time podupire i našu družbu. Ovdje valja i vriedi u istinu izvesti gesto „Svoj k svome“. Tko nas podupire, taj je naš, tko je naš, moramo ga podupirati i mi. Vrlo će nas veseliti budemo li mogli u čim kraćoj dobi javiti, da se liepi broj naših narodnih ljudi, naših vojnika i t. d. osiguralo za našu družbu. Na taj način mogli bi polučiti družbi stalno najveće glavine — a da ne bi osigurali niti najmanje osjećačo maleni godišnji trošak za dotične premije!

Nadamo se, da će se naš rodoljubni narod tome pozivu odzvati. Na pomoć našoj družbi sv. Ćirila i Metoda za Istru! — Družbino Ravnateljstvo.

Iz bosanskog sabora.

Sjednica bosanskog sabora od 9. ov. mj. tekla je veoma burno. Prije nego se prešlo na treće čitanje osnove o nazivanju česta, izjavio je zast. Arnatović u ime muslimansko-hrvatske koalicionaše, da protestira, što je vlada htjela preko izjave baruna Benka prejudicirati rješenje jezičnog pitanja. Postupak vlade i srbskog kluba bio je dogovoren, a to je krnjenje ustava.

Za vrieme izjave Arnatovića oduševljeno aplaudiraju Hrvati i Muslimani, dočim Srbi daju oduška svojoj ogorčenosti. Nastaje zaglušna buka. Zast. Srskić odbija u ime srbskog kluba insinuciju, da je izjava baruna Benka uzlesdila u dogovoru između Srba i vlade.

Na posljedku se stišala buka, te je počelo treće čitanje osnove. Za sjednice doziloz je do ostrih prepriaka između Hrvata i Srba, a navlastito između muslimana Arnatovića i Srbina Majkića, kojega je predsjednik pozvao na red.

Gospodarski pregled.

Za pomorstvo i ribarstvo.

Odbor za pomorstvo i ribarstvo car. vieća obdržao je sjednicu dne 6. o. mj. pod predsjedanjem pročelnika Dra. Duličića, od strane vlade bijahu prisutni dvorski savjetnici Gasteiger i Kaan. Provedena je obća razprava o zakonskim osnovam glede osiguranja pomoraca i ribara protiv nezgodam i bolesti.

U nastajnoj sjednici 7. t. mj. obavljeno je izbor izvjestitelja, te bijahu izabrani Dr. Rybář za osnovu glede osiguranja protiv nezgodam, a Pittoni za osnovu glede osiguranja za slučaj bolesti pomoraca i ribara.

Nastajna je sjednica dne 13. o. mj., na kojoj bi se imala provesti posebna razprava o obim osnovam.

Uzroci nazadku ljetnog ribarenja.

Obća je tužba, da nam je ljetno ribanje u nazadku i da nam radi toga ribarstvo, kao industrijalna grana, godimice propada. To potvrđuju i bilanci naših domaćih tvornica.

Nije nam zadaća, da su ovo par rečaka uzmemo u protres tuđinsku utakmicu,

koja ide za tim, da upropasti domaće naše tvornice i ubije u našim ljudima svako poduzeće duha oko podignuća domaće ribarske industrije, jer tim pitanjem ima da se bave drugi faktori, pak i narodno zastupstvo, ako neće da od naših ribara stvore, ne čovjeka neodvisna i slobodna, već roba i prosjaka; a ma čemo reći dvie rieči o drugim uzrocima koji u velike doloprijašu slabom ljetnom ribanju kod nas.

Neda se tajiti, a staro izkustvo to potvrđuje, da bašimari ljetne plovecé ribe brće k nama iz oceana preko Sredozemnog i Jonskog mora. Da li se po koji esemplar omriesti i kod nas, o tome drugi put. Po svom nagonu plovecé riba brće uvijek naprama sjeveru, dakle u našem moru uzduž naše dalmatinske obale.

Tko ide ili brći prvi? Prije se je držalo, da najjači k nama dolazi prvi, a to su tunji, luci i rumbi, za njima dobrće skuše i plavice, kad i snjuri, a onda srđjele i inčuni. Nu promatrajući ulaz ribe plovecé u naše more, danas se za stalno zna, da je sasma protivno. Najnevoljniji dakle, srđjele i inčuni, brću prvi, za njima dolaze proždrljivci skuše i plavice, a za ovima tunji. Što sad nastane? Borba za ostanak. Skuše i plavice progone srđjele, jedne i druge tunji, luci i rumbi i tad nastane takova zbrka da se bošamari srđjele uplaše, raskidaju i ribanje srđjele biva slabo ili nikakovo u našim vodama.

Da istinu kažemo, nezna se što je gore: je li kad u slečnju i veljači u Sredozemnom i Jonskom moru vladaju tišine, ili oluje. Ako su tišine, tad srđjele brću u naše more prije, vladaju li pako oluje, tad ove razikdaju bošamare, te nama bivaju, ili ovako ili onako zlo i naopako.

Proučavajući brčenje ljetne plovecé ribe u naše vode opažamo sljedeće: Čim je veći razmak dolazka ribe u naše more između srđjele, skuše i plavice, te onda između ovih i tunja, rumba i lucu, tim nam je one ustanovije godine ribolov ljetni obilniji i naprotiv čim je kraći razmak ili pako ako taj sledi u isto doba, tad je mršav. Ovo se je opazilo uprav ove godine. S rana promaljeća u Jadran je ušla velika množina bošamara, srđjele i skuše, plavice, tunje, rumba i lucu. Tišine koje su vladale davale su krasan prizor, gledajući ono veselo plesanje naših podmorskih stvorova u borbi za ostanak. Bio je obći glas: Jadran pun ribe. Bit će ribolov obilan. I zbilja. Prvim mrakom dobro se je počelo, ali se je zlo svršilo. U jedan put ko da je riba iztešla i povratila se od kud je i došla; a to ni nije tako. Da nije tako potvrđuje nam činjenica, što je ribolov srđjele u Istri bio dosta obilan, a i ribolov tunja u ješen u mnogim mjestima omriso je ribaru brod.

Zašto se je ovo zbilio i kako, o tome drugi put.

S. upoća u Kotoru,

Primamo iz Kotora 10. prosinca: Iza kako je buknuo talijansko-turski rat, amo se kod nas sve u devet razpravljalo u tomu, da li će Turcima sa Arapima uspijeti izbaciti Talijane iz Tripolisa. Ima ih, koji pače čavrljaju o tomu, da bi na proljeće moglo doći do nemira na Balkanu, jer da Crnogora svake sedmice dobiva preko barske luke municije iz Rusije i iz Italije.

U jednu rieč, kod nas vam svi veliki političari razbijaju glavu o tomu, što će bit sa Turcima i Italijanima u Tripolisu, sa Armatima u Albaniji; da li će Krećani dobiti slobodu da udju u grčki parlament; da li će Rusija podjarmiti Persiju unišavši vojskom u Teheran, ali od riedko koga čuti a ma bie rieči o nesnošljivoj skupeču i ovom gradu, koja dan na dan raste iza kako se je proglasila aneksija, a koja najviše tišti malu ruku.

Kroz ovo zadnjih deset godina kod nas neki predmeti za 400 postotaka skupili. Na pr. jaja i krtole (krumpir) god. 1910 zapalo je kila krtole 4 pare a jedno jaje 3 pare najviše. Danas nemože se dobiti jaje ni za liek izpod 12 para, a tolijo zapalo i kila krtole.

Ostale jestivine dobivalo se je pred deset godina na ove cene: godovina 80 para, danas K 2.— kilo; ovčje meo 60 para, danas K 1.20; svinjetina onda 80 para, danas K 2.—; riba K 1.—, danas K 3.—; bieli kruh K —24, danas K —48; crni kruh K —20, danas K —40; brašno K —20, danas K —48; kukuruznica K —14, danas K —28; ulje K —80, danas K 1.40; vino K —28, danas K —80; šećer K —64, danas K 1.08; drvo K 4. danas K 10 (m³); ugljen od drva K —04, danas K —14; strut (mast od svinje) K 1.60, danas K 3.20; sir K —70; danas K 2.20 (n. b. naš domaći sir, a ne švajcarski);

povrće razno K —06, danas K —24; pasta K —44, danas K —72; sve po kila. A jedan par kokoši onda K —90, danas K 3.60. Okladit se može, da se kroz zadnjih deset godina ciena nužnom živuži nije za gornje svote povisila u Beću kao što je poskočila kod nas.

Iz ovih brojaka svaki razuman čovjek može stvoriti zaključak, kako je narodu u ovom gradu. Ali što je najgore nema nade da će ove ciene pasti, sve se izgleda da će se tekom zime povisiti.

Evo našim brkatašima gradiva o čemu bi mogli deset dana razpravljati mješte se prepirati o besposlicam.

Iz grada i pokrajine.

× Pitanje rekonstrukcije gradskog vodovoda pomaklo se i stupilo u vrlo povoljnu fazu te ima sigurnu izgleda da će radnja bit ne samo što skorije odpočeta, već da će biti izvedena na obćenito zadovoljstvo gradjanstva. U ovu svrhu bio je u nedjelju u Zadru na Namjestništvu gosp. gradonačelnik. Netom budemo u posjedu detaljnih podataka, izniet ćemo ih i prikazati prednost i važnost naumljenih promjena u projektu.

Za djelomičnu obnovu trgov. kotore u Zadru usljed razpisanih izbora izložene su dotične listine u ovom obć. uredu na svačiji pregled za 14 dana i to od 12 t. mj.

Proslava desetgodišnjice dramskog diletanškog kluba. U nedjelju večer navailo je naše gradjanstvo u sokolske prostorije u tollkom broju da su mnogi težka srca bila primorani zadovoljiti se kojim kutićem u ruzgrednim prostorijama i iza same pozornice. Bilo je to priznanje jednoj ustanovi koja je mnogo dopriniela da se društveni život u našem gradu tako liepo razvio. Dramatski diletanški klub našega Sokola u proslavi svoje desetgodišnjice dobio je najliepše priznanje za svoj kulturni i društveni rad.

Zabava je pružila na pretek užitka. Muški pjevački zbor, pod ravnanjem kapelnika g. Faletića, izkazao se s vrlo liepim glasovima, kojima bi morali dati prilike da se razvijaju.

Dječja predstava „Živio Sokol“ od našeg revnog trudbenika na narodnom polju g. V. Vuklića uprav je razdragala srca prisutnog obćinstva. Ona mala dječja govorila su s toliko shvaćanja i zanosa, da su nas ugodno iznenadila.

Naš stari znanac, diletant-jubilarec g. Delfin u „Monologu“ htio nam je reći zadaću naših diletanata, kojoj je i on kroz duž niz godina tako revno i uspješno služio.

Dilentani su zatim ogđlumili Tucićev „Povrtak“. Ova snažna dramska radnja, sa savremenim sujetom, našla je vrlo dobre interprete u g. K. Novaku kao Ivu, gđji. K. Novak (Jela), gđje. Medić (Kata), g. Dellagiovanna (Stanko), gđjica. D. Baričević (Marta), g. Buluta (Luka) i g. V. Mediću (Dako). Osobito je da je da se pohvali čist narodni izgovor, u kojem diletantii kao da se natjecali. Dugogodišnje zaslužne članice gđje. Novak i Medić obdarila je uprava Sokola krasnim darom. Upravitelju g. Novaku svaka čast!

„Terzetto“ gg. A. i M. Lušić te F. Delfin začinio je cilju zabavu takovom šalom i ugodnim pjevanjem, da se je na obći zahtjev morao ponoviti.

Kada svrate naše diletanti pogled na deset godina svog rada, osjetit će u svom rodoljubnom srcu varredno zadovoljstvo i poticaj na daljnje djelovanje. Ali tome daljnjem njihovom djelovanju treba dati i većeg maha, što će, kraj onako tiesnih prostorija, biti nemoguće. Naš grad napreduje, društveni život razvija se sve to više, i red je misliti da se našim društvima dađu godne prostorije. To je bio jednodušni vapaj celog onog mnogobrojnog obćinstva koje je u nedjelju večer izkazalo zasluženo priznanje našim diletantima.

Promaknuća. Njegovo Veličanstvo imenovalo je dvorskog i kabinetskog konceptista prvog razreda gosp. Ćirila Kirigina dvorskim tajnikom u kabinetskoj kancelariji u VII razredu čina. Čestitamo našem zemljaku!

Crkvene svečanosti. Adventske propovjedi u našoj Stolnoj Bazilici drži preč. kanonik Bjažić, učeno i liepim jezikom. Na blagdan presv. Neoskrvnjenog Začeca u crkvi sv. Frane držao je pro-

povjed o. Serafin Glavina, konventualac, pred mnogobrojnim slušateljstvom koje je onog dana dubknom punilo onu crkvu. Na velikoj misi pjevao je na obće zadovoljstvo pjevački zbor našeg Sokola. Prigodom ovog blagdana mnoštvo je bogoljubnih vjernika primilo ss. otajstva izpovjedi i pričesti.

„Ubožki Dom“. Donosimo niže izkaz prihoda i troškova ove naše humanitarne institucije. Približuju se veliki dani, kada svak imat će svega u obilju, pa je red da se sjeti tužnih siromaha i iz svog obilja odcepi nešto za jednu sirotinju.

Trošak		Prihod	
K	P	K	P
6132	02	142	84
1374	34	780	10
4822	70	1942	10
105	20	1058	00
12	02	330	00
733	00	360	00
13408	08	1847	70
		1847	70
		13	36
		1861	06

Stvar		Prihode	
Redni broj		Redni broj	
1.	Potrošeno u „Ubožskom Domu“	1.	Prihod od prodaje
2.	Podijeljeno siromasima u subote	2.	Prihod od darova
3.	Podijeljeno siromasima u nedjelje	3.	Prihod od iznajmljivanja
4.	Podijeljeno siromasima za siromasne zaklonjene u „Ub. Domu“	4.	Prihod od iznajmljivanja
5.	Održani potrošak	5.	Prihod od iznajmljivanja
6.	Uzdržani potrošak	6.	Prihod od iznajmljivanja
7.	Uzdržani potrošak	7.	Prihod od iznajmljivanja
8.	Uzdržani potrošak	8.	Prihod od iznajmljivanja
9.	Uzdržani potrošak	9.	Prihod od iznajmljivanja

Obćinski izbori u Opuzenu razpisani. Primamo iz Opuzena 11. prosinca: Baš jučer, kad protivnici proglasih sveđa naokolo, da je općina raspuštena i u nju već stupio toli željeni komesar (a zi jezici govorili, da će to biti naš zlatnik), trače tijelo birati će 21, 22 i 23. ov. mj., drugo tijelo 28, a prvo 30.

Trebalo je gledati i slušati, kako je ta viest odjeknula našim pristašama. Sve je uzplamtilo, jer et urečen je dan, u koji ćemo pokazati zube protivnicima našim, sve je klicalo pravaškoj stranci, dosadašnjem siedom načelniku Vlahoviću i budućem Ivi Šariću.

Oglasi su već danas proglašeni, a poštteni glavari pod dobrom su kontrolom, kao što onakovi ljudi i zaslužuju. (Što će joj o njima državno odvjetništvo, ne znamo). Vijest je pozdravljena neprestanim paljenjem iz pušaka i mužara, jer mi se izboru veselimo, a ne kao protivnici naši raspuštenju.

Evo nas, spravni stupamo na izbore, ne bojimo se nikoga, ne imponiraju nam ni najmanje protivnici naši, kao što ni sve dominations et protestates.

Od Uprve „Ubožskog Doma“.

NAŠI DOPISI.

Vrgorske krajine primamo: U "Raztoku" od kakvih 4-5 godina rade na natapanje polja. Radnjom je bio mladi inžinir Sehiž, koji je ovo bila prva radnja posvećena svjetskim nauka. Iza njega došao je asistent Car, koji je uz mali trošak učinio dosta i vrijedne radnje. On je bio u naučne svrhe za natapanje u Italiji, te prošastog ljeta svojom upravom natopio je mnogo žitja i mnogo je siromaha nasitio. Dosta i previše je vode bilo u svim kanalima da ju nikad nikome nije uzmanjalo, a običnim koritom ("maticom") bilo je vode toliko da je celo ljeto voda tekla koritom izpod sela Podprologa, kad nikad prije u ljeto nije tekla.

Gosp. Car je dobar čovjek, nepristran i u svojoj struci vrlo izkusan. Zauzela se bila obćina i kotarska gospodarska zadruga kod Namjesništva da ovog čovjeka ne dižu dok radnja u "raztoku" ne dovrši se. Na žalost, saznali smo, da ga dižu sa ove radnje. Selo Podprolog, koje je najljepši položaj ove krajine, nemože svoje zemlje natapati, jer mu nije prokopan kanal koji nebi bio od velikih troška. Molili bi Namjesništvo da opet spomenutog g. upravitelja povratu dok radnja dovrši.

Amo se duhan slabo platio. Neka su sela u velnoj brzi, da li bi ga opet sadili.

Kad su bili izbori za zastupnika u carevinsko vijeće, vrgorska djeca, i s nekim starijima, sipahu svakojake rječetine proti našem kandidatu. Naučivši od nji djeca po selima, osobito podprološka, dočekaše zastupnika Čingriju da mu vrata zajam Vrgorčana, nu za to su bili pozvani na odgovornost pred političku vlast četiri čovjeka iz Podprologa i učitelj Jelavić iz Dusine. Učitelj je pred povjerenikom dokazivao, kako je to pristanost jer da su Vrgorčani trubili Dr. Drinkoviću, i javno napadali viđenije osobe stranke prava, ma da žandari nisu nikoga tužili od njih; izvadio je dokumenat, da se je kao upravitelj škole potužio žandarskoj upravi u Vrgorcu radi toga što su djeca na Škuljim kod Vrgorca napadala učitelju radi stranačkog gledišta, a žandari mu povratili tužbu opažajuć da su saznali koji su, ma da ih isto nisu tužili političkoj vlasti. Nu da, oni dječaci nisu pravaši kao podproložani!

Ugljane, 8 prosinca. Bog nas obdario baš sa svim, ne možemo da zavidimo ikakovu mjestu u ravnoj Cetini. Provedio nam uzornu, zauzelnu, miroljubivu — nu što bi se gubili u nabranjanju njezinih kreposti — učiteljku. Hvali ti Bože! Odkad ona dogđe, i sve nam š njom dogđe. Ah! da je vidjet, kako su djeca školska skladna, te kako ih škola iztesala, da nam je po sto put zahvalit trieznoj, krieposnoj, pravoj majci, našoj Jozici. — Naučila ih i strahu Bošjem, — akoprem ih nikad absolutno ne vodi u crkvu, dok su to drugi učitelji činili.

Bog nas obdario dobrim našim Šimom, majstorom u prenašanju poštarskog ureda. Obdario nas liepom župskom crkvom i harni smo gosp. inžiniru Novakoviću, da se popravlja već 4 godine. Zaslužio je da mu se digne u njoj spomen-ploča, koja će svjedočiti njegovu zauzetnost i mar.

Pak još jednu imamo, ali te nema ni bijeli Sinj, a to je pučka škola. U istoj kući — vrata i vrata — krčma, škola, pošta povrh škole na podu. Škola pokaldrmana cementom, za vrijeme kiše puna vode, te ti mališi neajki moraju da drhture i da ih bije memla od kamena. Eh! moćni su demokrati — kako kažu neki naši demokrati — ali eto im, more im služiti na diku kad su mogli izposlovat, da krčma-škola-pošta sve bude u kući našeg Miška. Dalje ne iznosimo, jer bi nam ciela Cetina zavijedla na sreći, već kad nam je Bog sve to providio, hvala mu i slava!

Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i drug.)
Vlastnik, Izdavaelj i odgovorni urednik:
JOSIP DREZGA.

PRODAJEM SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAMU SE I PISME NE NARUĐEJE IZ VANA UZ POUZDAN I POZMATINU I BEZ POUZDAN DO IZMINIČA UTAJAVNOG ROKA IZPLATE. IMAJEM VELIKU ZALIHU GOTOVINI OPELA I RADIIONICI SVAKOVRSNE OBUJE I OPIJANKA. IZADAJEM SE BRZO I TAČNO PO NAJVIŠNJI I NAJMODERNIJI SISTEMU. PODPISANI SE OSOBITO PREPRUĐUJE GA. ČINOVNICIMA, C. KNALI, VOJNICIMA, OROUŽNICIMA I FINANCIAL. STRAŽARIMA. PRODAJE SE TAKODIER I NA MIESEČNE ODBITKE.

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK.

Uspješno se oglašuje u „Hrvatskoj Rieči“

Pokućstvo

solidno i ukusne izradbe može se dobiti uz veoma nizke cijene samo kod dobro poznate trgovine A. DELFIN, Šibenik.

kapetarska i devodjeloka radionica

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1911. sljedeće glavne prupe:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. odne povrtak svake sriede u 6 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne; povrtak svake sriede u 6 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne; povrtak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne povrtak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trstasvake sriede u 5 poslie podne; povrtak u utorak u 6 sati prije podne.

Trst—Metković D (trgovačka)
polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povrtak svake nedjelje u 2.30 poslie podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne povrtak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

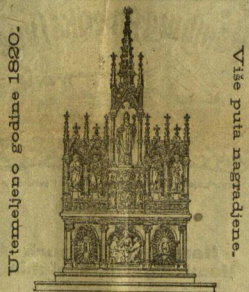
POZOR RODOLJUBI!

Zahtjevacje posvugdje
naše igraće karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica
igraćih karata u Ljubljani.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

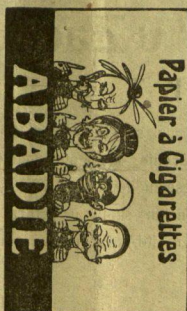
Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Šiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oitari, propovjedao nice križni putevi, raspela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrtijom, ne plaća naručitelj.

ABADIE

Papier à Cigarettes

Za bolestne na želudcu!

Svima, koji prehladom ili prenatranjem želudca, užtkom slabe, neprobavljive, prehladne ili pretople hrane, te neumjerenom dobio želudačni katar, grčeve, bolove, tešku probavu i sluz, preporučamo dobar domaći izkušani liek:

„Hubert Ullrich'scher Kräuterwein!“

Ovo biljevitno vino je sok dobrih i zdravih biljka, preparirano sa izvrstnim vinom, te jača i oživljuje probavni sustav, odstranjuje neprobavu, a pomaže pravilnije zdrave krvi. Uporabom ovoga vina u zgodno doba odstranjuje se želudačne bolesti u zametku. Simptoni kao glavobolja, štecavica, žutina, nadutost, sluz, bijuvanje, što prate kronične želudačne bolesti nakon nekoliko dana liečenja nestaju.

ZATVOR i njegove zle posljedice: smalaksanje, kolika, kucavica srca, bezanica, kao što i zgrušanje krvi u džigricama, hemoroidi, često se izlieče brzo sa DR. ULLRICHOVIM biljevitnim vinom. — Isto tako i suho biljedno lice, slabokrvnost, oslabljenje, koji su posljedice zle probe, slabe krvi i neurednosti u džigerici. Pomaže kod slabog apetita, nervozne uzbuđenosti, nerazpoloženja, glavobolje i bezanice.

Biljevitno vino podaje oslabljenu tielu novu snagu. Biljevitno vino podize apetit, pomaže probavu i hranivost, kao što i promjenu životnog štofa. — Uskoruje pravilnije krvi, umiruje žive i podize veselje za život. Dokazuje mnoga priznanja i zahvalna pisma.

Hubert Ullrich'scher Kräuterwein može se dobiti u bocama po K 3— i K 4— u ljekarnama Šibenika, Skradina, Zadra, Driša, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca Knina, Vrljke, Sinja, Kaštelarog, Spjela, te u cijeloj Austro-Ugarskoj. Također razaslihu ljekarna u Šibeniku 3 i više boca „Kräuterwein“ po originalnoj cjeni na sva mjesta Austro-Ugarske

Čuvajte se patvorenja!

Zahtjevacje izričito:

„Hubert Ullrich'scher Kräuterwein“

Moje biljevitno vino nije nikakva tajna: Njegova sastojka jest: Malaga 450, Vinaka žesta 100, Glicerin 100, Crveno vino 240, Sak od jagoda 150, Sak od troljanj 320, Mana 30, Koromati, salit, helonski, amerikanski, esolonski i kalneurski korijenje po 10, poslaćeno sve ukupa.

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITICCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIZICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIIZE SE PREUZIMLUJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE — BRZO I U POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBRČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ZRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. — NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

TVORNICA PAPIRNATIH VREČICA

ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošioeci ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe. se iz vana.

— NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. —

LJEPOTA i UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu

AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).

Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2-40
„ „ „ „ II-e „ „ 1-60

Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1-40
„ „ „ „ IV-e „ „ —30

PRIJE UPORABE

POSLE UPORABE